

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Okrajna učiteljska društva opozarjamo na današnji poziv kočevskega učit. društva, da tudi ona izvedejo enako akcijo.

Društvene vesti.

Zborovanje Ljubljanskega učiteljskega društva.

Obsodba obrekovalcev učiteljstva.

Ljubljansko učiteljsko društvo je zborovalo dne 4. oktobra 1921 v prostorih I. dekliške meščanske šole v Ljubljani. Predsednik Fran Skuli je otvoril zborovanje točno ob 6. uri zvečer. Pozdravil je tople vse zborovalce in se z lepimi besedami spominjal pokojnega kralja Petra Osvoboditelja. V spomin so mu zborovalci zaklicali: Večna slava! Dalje je izrazil predsednik čustva udanosti in ljubezni do mladega kralja Aleksandra, ki so mu zaklicali zborovalci navdušeni živio! Nato je prešel na dnevni red. Tovariš predsednik je poročal o tekočih zadevah. Volil se je odbor, katerega naloga je, da goji stike z učiteljskimi in učiteljskišnicami, prireja zanje predavanja in izlete itd. Potem je sledilo poročilo društvenega blaginika, ki se je vzelo na znanje. Pri slučajnostih se oglasil k besedi ravnatelj Jelenc, govori o grdih napadih na učiteljstvo v »Jugoslaviji«, »Slovenca« in »Novem Času« ter poda nastopno izjavo in protest:

IZJAVA IN PROTEST.

Od 24. septembra sem, od časa razsodbe v Peskovi aferi, je učiteljstvo predmet najostrejših, podlih neosnovanih napadov v nekaterih naših političnih listih. »Jugoslavija«, »Slovenec« in »Novi Čas« poskušajo in tekmujejo med seboj, kdo bo zbil več smrdljive gnojnice na učiteljstvo, ki je združeno v »Udruženju jugoslovanskega učiteljstva«, kdo ga bo »še onsoval z najoglednejšimi psovkami. Znan »pons asinorum« in Šusteršičeve »numerirane kosti« so bili v primeru k tem izbruhom pohlevni izrodki, podivjane žurnalistične. Nikdar se še ni med Slovenci v kakem listu tako kruto pobijal učiteljstvo in se mu jemala čast, nikdar učiteljstvo tako sramotilo, pred vsjo javnostjo kakor je to storila »Jugoslavija« v svojem uvodnem članku z dne 28. septembra 1921 odrekačoj mu značajnost, ko piše doslovno: »Učiteljstvo je hlapčevsko doslej še vsem mogotcem, ki so davili in teptali naš narod«. Z dokazi na dan za to trditev, podle duše! Če ni to podlost najgrše vrste, če ni to ostudna laž in sumničeničje potem ne vemo, kaj naj še označimo s to besedo. In zakaj vsi ti izbruhi? Zato, ker so nekateri naši tovariši morali pod prisego izpovedati in izpričati resnico o človeku, ki je uganjal nenravnosti.

Ali naj molče požremo neosnovane napade, sumničeničja in obrekovanja, ali naj potrpežljivo prenašamo, da nam ljudje Peskove sorte mečejo take psovke v obraz? Nikoli in nikdar! Če bi storili to, bi pokazali, da nismo vredni imena učitelja, da nam je učiteljski ugled prazna beseda, naša čast prazna pena; potem ne zahtevamo nikdar več, da nas še kdo upošteva.

Da izve naša javnost, da si ne pustimo pobijati svojega ugleda in teptati časti, podajemo sledeči protest in izjavo:

1. Ljubljansko učiteljsko društvo, ki je včlanjeno v UJU, poverjeništvu Ljubljana, zbrano na svojem zborovanju dne 4. oktobra 1921, protestira najodločneje proti ostudnim izbruhom in neosnovanim napadom »Jugoslavije«, »Slovenca« in »Novega Časa« na učiteljstvo.

2. Zahtevamo za kruto žaljenje vsega v UJU udruženega učiteljstva popolno zadoščenje.

3. Ako ne dobimo zadoščenja, si ga bomo znali sami priboriti.

4. Zahtevamo od učne uprave, da nas štiti pred tako podivjano žurnalistiko.

Izjava in obsodba je bila sprejeta z velikim odobravanjem in ogorčenjem nad podlimi napadi. Proti sta glasovala samo društveni tajnik Josip Ambrožič in društveni blaginik Friderik Repovš. S tem svojim vse obsodbe vrednim činom sta se obsodila sama. Ona odobravata, da nas psujejo po listih, obrekujejo in sumničijo in jemljejo ugled in čast. Ljubljansko učiteljstvo in te obsodilo, zato ne izgubljamo nič več besede o tem žalostnem pojavu med ljubljanskim učiteljstvom.

Slednjič je bil sprejet Jelencov predlog, da se zgornji protest in izjava priobči v »Učit. Tovarišu«, »Slovenskem Narodu« in »Jutru«. Nato zaključil predsednik zborovanje.

+ Učiteljsko društvo za kočevski okraj opozarja vse v okraj novodošle tovariše in tovarišice, ki so bili že ali nameravajo šele, pristopiti k UJU, da javijo nemudoma svoje naslove na podpisano predsedstvo oziroma tajništvo. To pa radi evidence in pospešitve rednega poslovanja ter da ni oškodovano poverjeništvu UJU za članarino. — Predsedstvo okraj. učit. društva za Kočevje v Ribnici (Dolenjsko.)

+ Kamniško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 13. oktobra 1921 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Radomljah s sledečim dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
2. Kmetijski - prirodnoznanjski pouk, predava nadzornik šolskih vrtov tovariš Fran Črnačoj.
3. Množinski rodilnik v skrbobhrvaščini, predava tovariš Fran Jordan.
4. Razgovor o novih šolskih tiskovinah.
5. Pobiranje članarine za »Slovensko šolsko Matico«.
6. Slučajnosti.

Udeležba zborovanja je za vse člane obvezna. Pismena opravičila naj se pošljejo tovarišu predsedniku Tomo Petrovcu, nadučitelju v Jaršah pri Domžalah.

+ Učiteljsko društvo za Maribor in bližnje okolice zboruje v sredo, dne 12. oktobra popoldne ob 17. (5.) uri v risalnici deške meščanske šole. Na dnevnem redu je razen običajnih točk poročilo o skupščini UJU na Slatini in predavanje tov. Malenška: »Spomini iz Macedonije«. Po sklepu skupščine UJU je udeležba za vsakega člana obvezna. Naj tedaj nikdo ne izostane.

+ Trziški krožek Okr. učiteljskega društva Krško zboruje v šoli v Mokronogu dne 13. oktobra t. l. takoj po zaprilezi učiteljstva z dnevnim redom:

1. Utisj z deleg. zborovanja v Rogaski Slatini. (Poroča muč. Klanšek.)
2. Kmetijski pouk v osnovni šoli. (Poroča nadz. Črnačoj.)
3. Slučajnosti.

Zborovanje je važno, — naj ne izostane nikdo. K.

+ Učiteljsko društvo za Kranjski šol. okraj zboruje v sredo dne 12. okt. ob 9. uri v Kranju v šol. prostorih. Dnevni red: 1. Pouk manj nadarjenih, poročla Josip Mihelič, naduč. v Pred. dvoru. 2. Kmetijski poučno potovanje po Srbiji, poročla Josip Lapajne, naduč. v Cerkljah. 3. Vprašanje kraj. šol. nadzornika. 4. Slučajnosti. Za obed naj skrbi vsak sam.

+ Učiteljsko društvo za kočevski okraj naznanja članom in članicam, da se vrši jesenska zborovanje društva v soboto 15. t. m. ob vsakem vremenu v Ribnici. Na dnevnem redu so važna poročila stanovske in drugačne vsebine. Marljiv tovariš A. Z. nas bo zabaval z referatom o risanju v ljudski šoli. Tovariši in tovarišice udeležite se v največjem številu zborovanja, kjer se naučite risati, kjer se pozabavate v veselje tovariški družbi. Da ne gremo v Dobropolje glasom sklepa zadnjega zborovanja, je vzrok v poznem jesenskem času in v negotovosti lepega vremena. Tje pa gremo gotovo spomladi leta 1922. Istočasno pa poziva društvo vse tovariše in tovarišice, ki so novinci pri nas in ki se žele organizirati strokovno in stanovsko, da javijo svoj pristop predsedstvu društva v Ribnici najbolje na naslov Anice Sedej, učiteljice Ribnica ali pa na ravnateljstvo meščan. šole ravnatelj Kdor je iz drugih okrajev prišel, naj poročla odesle je prišel in za koliko časa je tam vplačil članarino v svrhu evidence. Tovariški nazdar! Predsedstvo.

Vestnik meščanskih šol.

— c Vabilo na izredni občni zbor »Društva mešč. učiteljev v Sloveniji« dne 9. oktobra t. l. ob 10. uri v deški meščanski šoli v Celju. Dnevni red:

1. Poročilo o delu ankete v Beogradu.
2. Naša organizacija.
3. Izprememba pravil.
4. Slučajnosti.

Prosimo, da se tega prevažnega zbora udeležijo vsaka šola v čim največjem številu. Kdor nikakor ne more, naj da tovarišu pooblastilo. Na zboru se bo treba odločiti v mnogih ozirih in bo poznejše prerekanje prepozno.

Za odbor:

A. Stupca, s. r.

Drag. Humek, s. r.

Iz Jugoslavije.

IZJAVA.

Ker nas nekateri listi hočejo prisiliti, da se vmešamo v zadnjo ogledno afero — žal — slovenske politične javnosti, izjavljamo, da prepustimo yso zadevo onim, ki so jo spravili na dan in so jo mešali, naj nosijo sami vse posledice svojih strasti. Naš list ni glasilo za take politične odmeve! Najodločneje pa obsojamo, da se sedaj ta zadeva izrablja proti vsemu učiteljskemu stanu in se po gotovih listih blati pavšalno ves učiteljski stan, zaradi teh dejanj; posebej pa še obsojamo, da se spravila v stik s to afero našo stanovsko organizacijo in vodstvo UJU, ki ni imelo v yso zadevo prav nobenega stika. Proti temu strankarskemu izrabljanju bomo najodločneje nastopali in smo prepričani, da bo ogromna večina učiteljstva vedno v tem oziru soglašala z nami in

obsojala obrekovalce našega stanu — bodisi te ali one stranke.

Uredništvo »Učit. Tovariša«.

— Napadi na učiteljski stan in UJU. Zadnje dogodke izrabljajo razni učiteljski nenaklonjeni listi v to, da blatijo na podlagi teh slučajev sedaj ves učiteljski stan in ga delajo odgovornega za posameznike ter mu jemljejo ugled in javnost. Obsebi umevno je med temi listi »Slovenec«, a ta se primeroma še odlikuje v svoji zmernosti napram »Jugoslaviji«, ki je takoj po končanih dogodkih pričela brezstidno z bruhanjem na ves učiteljski stan. A niti to ni zadoščalo »Jugoslaviji«; sprajla se je celo na UJU in na predsednika Jelencu ter skuša vmešati tudi UJU v njeno gnojnico.

— Zelo umestne besede. »Naprej« piše: »Nehajte, za boga! Zadnji »Ptujski list« je objavil dolg dopis iz St. Janža na Pr. polju, v katerem se prepira s tamkajšnjim župnikom in klerikali. V omenjenem dopisu očita dvema učiteljicema stvari, ki bi se jih po našem mnenju javno v listu ne smelo očitati. Če je kje kakšna napaka, se jo da odpraviti na drugi način, ne pa iz političnega sovraštva obsiti vsako malenkost na veliki zvon. Kaj vam prav nič ni mar ugled splošnega učiteljstva? Ali se vam zdi, da ste z neobskusno afero, ki se je v nedeljo odigrala pred sodiščem, premalno škodovali učiteljstvu na ugledu? Ali ne veste, da prihaja list, ki je pisan za otroke, v roke tudi istim? Nehajte torej! In učiteljstvo? Kdaj se bo postavilo v bran svojega stanu? Čas je, da se postavi, da naredi konec razmeram, ki spravijo učiteljski stan ob ves ugled!

— Na krov, v obrambo ugleda našega stanu! Okrajna učiteljska društva pozivamo, da se pečajo z vprašanjem, kako bomo organizirali obrambno delo za ugled in čast našega stanu proti izrabljanju. Zadnji napadi na naš stan in organizacijo zaslužijo ogorčenje in protest! Že zadnjič smo povdarjali, da je treba na napade reagirati v nam prijaznem javnem časopisju, (ne stanovskem), da pride glas v našo obrambo tudi med ljudstvo in vodilne kroge. »Slovenec« je odprl v svojih predalih »Učiteljski vestnik«, kjer napada naš stan in šolstvo; potreba je v javnem časopisju razkrinkati te nakane in laži. Prepričani smo, da nam prijazni listi odpro take »Vestnike« v našo obrambo, potreba je delo le organizirati in preskrbeti listom stalne dopisnike. Pozivamo okrajna učiteljska društva, da se bavijo s tem vprašanjem, da določijo liste, na katere je treba odgovarjati, da se paralizira napade, ter poščejo spretno dopisnike, ki bodo v javnosti nastopali proti izrabljanju našega stanu ter informirali javnost v naših zadevah. Prepričani smo, da se v vsakem okraju najde par tovarišev, ki bodo prevzeli in izvedli to nalogo. Stroške za naročnino listov, ki so potrebni dopisniku naj prevzame okrajno učit. društvo, ker je to vsekakor aktivni izdelek za naš stan in v dobrobit nam vsem. Okrajna društva naj pošljejo tozadevne sklepe in ukrepe ter eventualne nasvete tudi osrednjemu vodstvu naše organizacije.

— Obsodba obrekovalcev učiteljstva. Med društvenimi vestni prinašamo prvi odmev na podla obrekovanja in blatenja učiteljstva s strani gotovega dela slovenskega časopisja. Naše organizacije si ne damo oblatiti in ne imati časti našemu stanu!

— Ob obletnici koroškega plebiscita. (Obmejni škandal.) Da se ne bo očitalo enkrat učiteljstvu brezbriznosti se spravi zadeva Holmske šole v javnost, sedaj ko stojimo takorekoč pred dovršenim dejstvom. Učiteljstvo je pravočasno opozorilo merodajne kroge na važnost te zadeve, a bilo je kakor navadno, vse zastoj. Celo leto je trajalo, preden je vse dozorelo in postalo vendar enkrat — fakt. S trihodnim šolskim letom (november) se govori na Holmcu (pri Prevaljah), tik koroško avstrijske meje nova šola. Učni lokal, kakor tudi učiteljsko stanovanje nikakor ne odgovarja zadevnim predpisom šolskega zakona, o čemur se je tudi prepričal g. višji šolski nadzornik Gabršek osebno. Hvalevredno je, da se vendar enkrat da ljudem že tolikokrat zahtevana šola katero so morali vsled brezbriznosti lokalnih faktorjev tako dolgo, po nepotrebnem pogrešati. Drugače pa je naziranje gotovih ljudi, ki imajo o tem odločiti, in sicer kar se tiče šole in učiteljstva. Ni res, da bi morala biti vsaka luknja dobra za šolo in učitelja! Na meji velja ta princip še bolj. Omenjamo le to! Delavec (obratovodja) premogovnika na Holmcu, ki je stanoval prej v hiši, namenjeni za učiteljevo stanovanje, si je poiskal stanovanje drugod, ker mu je bilo to preslabo. Prazne prostore so adaptirali za učitelja. Nič bolje ni z šolskim prostorom! Za popravilo teh prostorov (last grofa Turnaja) se rabije velikanske vsote. Seveda gre za to tudi od vlade podarjen denar 13.000 K. Višek škandala pa tiči v tem, da oblast ni vprašala kakor to ukazuje zakon, za mnenje strokovnjakov; ne okr. šol. nadzornik, ne okr. zdravnik in ne gradbena oblasti ni bila pozvana na izjavo v tej zadevi, ozir. na komisijončni oled! Ne veriammo, da bi hotela občina prevzeti brez vsega visoke stroške popravil (nad 30.000 K) grofovih hiš, ko na je lahko dobiti poslopje primerno za šolo in učiteljevo stanovanje — brez vseh stroškov. Gospod ravnatelj jeklarne v Ravneh tega noče uvideti, gospod okrajni glavar na tudi nima (1) sredstev, da pripomore šoli do primernih prostorov! Kaj neki bi storil g. ravnatelj, ako bi nakazali njemu to stanovanje, šolsko sobo pa za pisarno! Gotovi sloji se še vedno ne morejo navaditi na to, da učitelj ni več to, kar je bil nekdanj! Kar ie za premogovnega delavca preslabo — ne more in ne sme biti dobron učitelja. Tako prezirati se ne pustimo! Velika škoda je, ki jo utrpri vsled te zadeve oblast in šola in to v času, ko straši razmejitvena komisija! Heilmatdienst bo imel seveda zopet lahko delo! Zastopnika učiteljstva v okrajnem šolskem svetu pa prosimo pojasniti, kako stališče je zavzel pri sejah okr. šol. sveta glede te zadeve. Gospoda glavaria pa prosimo v interesu šolstva, da obrača večjo pažnjo razvoju šolstva v okraju — in se ne pusti voditi od nemškonalnacionalnega ravnatelja jeklarne! Ljudstvo ima tudi svojo sodbo!

— Posnemanja vredno! Učiteljstvo osnovnih šol v Gorenjem in Dolenjem Logatcu je na svojem sestanku soglasno sklenilo, da se zaveda svoje državljanske dolžnosti in to za vednost dokaže s tem, da vsak učitelj (ica) podpiše državno posejlo po 100 dinarjev.

— Slovenskemu učiteljstvu! Rok za podpisovanje 7% državnega posejla je podalšan do 15. t. m. Med podpisovalci je gotovo tudi častno število slovenskih učiteljev, a celokupnega učiteljstva ni. Pri skromnih dohodkih, ki zadostujejo jedva za preživljanje nam ni mogoče podpisovati velikih, blestečih števil, nekaj pa zmore vsak. prav vsak izmed nas, če ne naenkrat, na v obrokih. Za državnim uradništvom ne smemo zaostati državni učitelji-uradniki. Okroglo tri tisoč nas je v Sloveniji. Podpišimo vsakdo po tisoč kron in dali smo državi lepo vsoto treh milijonov kron na razpolago. Plačajmo ta znesek v petih obrokih po 200 K. Šolska vedstva naj preskrbe podpis prav vsakega učitelja na šoli in te podpise naj predložijo s prvim obromom v ta namen določeni banki. Učiteljski Tovariš pojasni v današnji številki vse, česar je v tej zadevi treba. Tovariši, tovarišice! Ijubezen do svoje mile, skupne domovine, ki je nima, mo je na jeziku pred otroci, ampak tudi v srcu, dokumentiramo pred svetom in pokažimo s svojo požrtvovalnostjo, da popolnoma zaslužimo častni naslov državnih učiteljev!

— Izpit za pouk tleovadbe na srednjih šolah se vrši pri izpraševalni komisiji v Zagrebu dne 5. decembra t. l. Prošnje za pripustitev k izpitu je vožiti pri izpitni komisiji v Zagrebu. Prošnji naj se priložijo vsa dosedanja izpričevala ter kratek opis svojega življenja in delovanja v telovadni stroki. — Natančnejša pojasnila daje dr. Bučar Franjo, Zagreb, Josipovac 19.

— Narodna Prosveta primaša v svojih zadnjih dveh štev. obširno poročilo o I. pokrajinski skupščini UJU — pov. Ljubljana, ki se je vršila v septembru v Rogaski Slatini.

— Tragičen slučaj. Naša tovariša in sotrudnika, Anton in Janko Leban sta tekom dveh mesecev izgubila soprog. Hudo prizadetima starinama naše sožalje.

— V kočevskem okraju je še nekaj praznih učnih mest. Učitelji in učiteljice, ki še nimajo službe, naj se osebno ali pismeno zglaste pri okrajnem šolskem nadzorniku v Kočevju.

— Šolska vodstva, ki potrebujejo za učence »Šolske liste« nekaterih prvih in sedanih izdaj, ki niso več v zalogi in tiskar. Učiteljske tiskarne, naj se obrnejo k trgovini g. Pavčiču v Kostanjevici, Dolenjsko.

— Kai se godi v Prevaljah? Že zadnjič smo poročali v našem listu o brezglavnem postopovanju oblasti o priliki izpraznitve prevaljske šole, ko se je ista reklamirala za hišnico in o deložiranju učitelja tov. K. ki je stanoval v šoli. Poročali smo tudi da je stanovanjska oblast

imenovanca nakazala stanovanje nekega odstavljenege nemšk. rudniškega uradnika. Upoštevaloj izredno težke stanovanjske razmere, je g. K. stranki dovolil, da sme še nadalje ostati v stanovanju, dotlej pač, da bo rešena njena prošnja za izselitev v Avstrijo. K. pa se je med tem časom zadovoljil z enim lokalom in skupno kuhinjo, kateri tučni položaj za obe stranki je tridal mesec dni. Ko se je dotična stranka izselila v Avstrijo, se je g. K. nadejal da mu stanovanjska oblast definitivno nakaže to stanovanje in to temboji, ker je imenovan v ponovnih vlogah poiasnil stan. oblasti (skupno pet vlog!) kakaj reklamira stanovanje, ki mu gre po členu 8 pravilnika o pridelitvi stanovanj. Stanovanjska oblast, koje predsednik je tudi predsednik okr. šolskega sveta, pa je splon vse vloge tov. K. ignorirala ter nakazala stanovanje, v katerem se imenovani nahaja sedaj in katero pride v poštev edinole za družino z otroci, drugemu uradniku — samcu. K-u pa, kakor v zasmeh, stanovanje, obstoječe iz ene sobe, ki je vrhatega znana pri vsi sošeščini radi steničje zalege. Pravijo, in dotični uradnik se sam na to sklicuje, da mu je stanovanje že dolgo rezervirano od hišnega posestnika... Komentiraj pa si naj zdat napravijo tovariši sami!

Ormoško učiteljsko društvo je izreklo g. dr. Pirkmaferja vodi pujskega okrajnega glavarstva svoje popolno zaupanje in obsojalo napade poslanca Brandnerja in raznih časniških dopisov na imenovanega neumorno in nesebično delavnega uradnika.

Učiteljski pevski zbor vabim v soboto, dne 8. t. m. ob 18. uri k sestanku na učiteljsku (glasbena soba), da se pomemimo o programu za letošnje koncertno sezono. Prosim poistoštevline in točne udeležbe. — F. Juvaneč.

Obrtno šolanje vojnih invalidov v Sloveniji. Pokrajnska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek sprejema vojne invalide, ki se žele izučiti v kaki obrti in so brez vsakih sredstev, v svojo oskrbo bodisi v Invalidskih dogih v Celju ali Ljubljani, bodisi izven teh. V prvi vrsti se bodo vpoštevali vsled skromnih sredstev, s katerimi razpolaga omenjeni odsek, le težji invalidi z 50 in več % invalidnosti. V to svrhu posluje pri invalidskem odseku Posvetovalna komisija za izbiro poklica invalidom, ki sestoji iz zastopnikov invalidskega odseka, drž. protezne delavnice, drž. posredovalnice za delo obrtnikov, strokovnega delavstva in invalidske organizacije. V tej komisiji sta kot člana tudi 2 zdravniška strokovnjaka. — Vsi invalidi, ki so že bili pri ponovnem nadpregledu ter so sami kakor tudi njih roditelji sironašni in bi se želeli izučiti v kaki obrti, naj pošljejo tozadevne prošnje z invalidskim uverenjem in potrdilom uboštvja gori omenjenemu odseku.

Potne zadeve. Tovariši in tovarišice, ki ste prosili (kot Korošci) za **potno dovoljenje** na Koroško in ki vam prošnja ni bila ugodena, pošljite odklonilne dopise **uredništvu**, ker se muino rabijo za represalije. Kdor še ni prosil, naj prosil, da tako doženemo enostransko postopanje koroških oblasti.

Slovenska Šolska Matica bo izdala letos tri knjige in sicer: 1. **Letopis**, ki ga sestavlja in ureja vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald. Knjiga bo zelo zanimiva in času primerna. — 2. **Posebno ukošlovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol**. Spisal okrajni šolski nadzornik Fran Fink. Knjiga bo posebno dobrodošla učiteljskim in mlajšemu učiteljskim. — 3. **Dr. Ljudevit Pivko — Adolf Schaub: Telovadba**, II. zvezek. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telovadnih vaj po Tyrševem sestavu. P. n. poverjenike prosimo, da hite s pobiranjem članarine, kj znaša 5 dinarjev. Člani naj pošiljajo članarino svojemu poverjeniku in ne naravnost v Ljubljano.

Obrtno nadaljevalno šolstvo

o Vodstvu in učiteljstvu obrtno - nadaljevalnih šol! Ker hočemo posvetiti razvoju na zopetni ureditvi obrtno - nadaljevalnega šolstva po vojni več pozornosti, otvarjamo v ta namen z današnjim dnevom stalno posebno rubriko v našem listu. Zaradi hitrejšega administrativnega poslovanja in olajšanja istega bomo prinašali tudi odloke in službena obvestila izdana od nadzorstva obrtno - nadaljevalnih šol — za kar smo bili od istega naprošeni. Upamo, da s tem ustrezemo tudi učiteljstvu obrtno - nadaljevalnih šol, ki mu bo s tem dana prilika imeti odloke in navodila vedno pri roki; hkrati pa služimo razvoju tega šolstva.

o Ker bo prinašal »Učit. Tov.« tudi službena obvestila za vodstva obrtno - nadaljevalnih šol, opozarjamo ista, da si pravočasno naroče za

obrt. mad. šolo »Učit. Tov.«, ker ga pozneje ne bodo več dobili iz vzroka, ker založništvo ne tiska mnogo več izvodov kakor je naročnikov in poznejši zahtevi po morebitnih prejšnjih številkah ne bo moglo ustreči.

o Obrtno-nadaljevalno šolstvo v Ljubljani. Šolski odbor, ki je imel dne 30. sept. sejo, je sklenil po daljši debati, da bo plačal tedensko uro po 80 K, nedeljske ure pa po 160 K mesečno, oziroma vsako uro posebej ob delavnicah po 20 K, ob nedeljah pa po 40 K. Voditelji dobe za vsak razred 400 K na leto. Država prevzame dve tretjini vseh stroškov, lokalni faktorji pa eno tretjino. Vajenci plačajo po 40 K vpisnine za šolske potrebščine. Sklenilo se je, da se uvede H. Podkrajškova knjiga »Pomožniške preskušaje«. Koncem šolskega leta se priredi razstava šolskih izdelkov in pa vajeniških izdelkov, ki jih napravijo vajenci v delavnicah. Pouk na vseh petih ljubljanskih obrtnih nadaljevalnih šolah se je pričel dne 1. oktobra. Ako se bo pouk nadaljeval, je odvisno od zahtev učiteljstva obrtnih nadaljevalnih šol glede honoriranja tedenskih ur po 160 K.

o Spomenica ministru za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani. Učiteljstvo obrtno - nadaljevalnih šol v Sloveniji je poverilo podpisane, da ministru za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, obvesti v nevdržnih razmerah, ki ovirajo prospeh obrtno - nadaljevalnega šolstva v Sloveniji in o pravnih zahtevah učiteljstva na teh šolah. Ker podpisani ustno niso mogli sporočiti želj, oziroma zahtev učiteljev obrtno - nadaljevalnih šol v Sloveniji, usojajo se predložiti naslednjo **Spomenico**: 1. Materijalna podlaga, da prispeva vlada k stroškom za obrtne nadaljevalne šole dve tretjini, eno tretjino pa morajo kriti krajevni čimtelji, v prvi vrsti dotična občina, kjer je sedež šole, in stalna, ker imenovani čimtelji večkrat niso v stani kriti te tretjine; trgovska in obrtniška zbornica, ki bi morala imeti največji interes za to šolstvo, pa prispeva letno le neznatno svotico. Odbori obrtnih nadaljevalnih šol, odnosno voditelji, ki iščejo kritja za imenovano tretjino, imajo silno težko stališče in malo uspeha, ker se občine pri sedanjih visokih občinskih načledah branijo teh bremen. Dovolimo si opozoriti na tozadevni članek v 35. številki »Učiteljskega Tovarisa« z dne 25. avgusta t. l. Tretjo tretjino bi morala kriti v prvi vrsti trgovska in obrtniška zbornica, ako pa sama ne, vsaj skupno z okrajnimi zastopi. **Vso zadevo naj vzame v roke vlada ter preskrbi vsem šolam popolno kritje vseh stroškov.** Le tedaj bode stalo obrtno - nadaljevalno šolstvo na trdni podlagi. — 2. Nagrade za pouk so tako neznatne, da niso v nikakem razmerju z razmerami časa. Tudi enakomerne niso. V Ljubljani se plačuje tedenska ura z mesečnimi 80 K, na deželi pa z 40 K. Učiteljstvo hoče biti za delo tudi časa primerno plačano. Dočeli naj se izprašani učini osebam po 40 dinarjev mesečno na vsako tedensko uro, neizprašani 32 dinarjev. Priomnimo, da pri svoji vestnosti porabljajo za vsako učno uro najmanj se pol ure za pripravo in razne korekture. — **Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani,** izvoli priključno spomenico v prilog propadajočemu obrtno-nadaljevalnemu šolstvu v polni meri vpoštevati ter to šolstvo vzpostaviti, če ne na višjo, vsaj na predvojno stanje. To so želje obrtništv in učiteljstva, ki pozna vrednost in potrebo te panoge ljudske izobrazbe. — V Ljubljani, dne 6. septembra 1921. **Fran Rant, l. r. Jakob Dimnik, l. r. Leopold Baebler, l. r.**

o Shod učiteljstva obrtnonadaljevalnih šol v Ljubljani. V sredo 5. t. m. se je vršil sestanek učiteljstva obrtnonadaljevalnih šol v Ljubljani. Razpravljalo se je v prvi vrsti o gnotnih zahtevah učiteljstva, ki so vsebovane v gorinavedeni spomenici. Tov. Jelenc je prečital dopis min. za trgovino in industrijo odd. v Ljubljani dr. Marja, ki je došel na pov. UJU v zadevi obrtno-nad. šol in ki vabi zastopnike učit. teh šol na sestanek. Sklenilo se je držati se sklepov iz Rogaške Slatine, z dodatkom, da se tudi voditeljem obrtno-nad. šol zviša v enakem razmerju nagrada za vodstvo in da se računa nedelje tudi za nje dvojno. Izvoljeni so bili v zastopstvo za omenjeni sestanek tov. Skufj, Mlakar in Plesničar. Podrobno poročilo o shodu in sestanku pri min. prinesemo v prihodnji številki. Sklenilo se je, da se o rezultatih sestanka obvesti učiteljstvo takoj potom okrožnic na šole.

Pisarna strokov. tajništva UJU poverjeništvu Ljubljana.

Pisarna strokovnega tajništva UJU, pov. Ljubljana. Pod tem naslovom in v tej stalni rubriki hočemo odštet odgovarjati na vprašanja, ki jih dobivamo. Podajati hočemo tu splošna pojasnila ter informacije, ki so splošne in principiellne važnosti. Privatne zadeve, ki so je zasebnega in osebnega značaja, hočemo reševati tudi nadalje pismenim potom.

G. Fr. in M. Z. v C. in g. R. K. v V. p. C. V današnjem uvodniku čitate, da smo se z vso silo zavzeli za Vaše pravice, tako v časopisju kot tudi s strani organizacije. Ravno Vaš slučaj je drastičen dokaz, kako krivična je naredba glede ukinitja drag. doklad. Ne homo mirovali poprej, dokler se ta protisocialna naredba ne ukine. Naš poverjenik je v predmetni zadevi že posredoval pri šolski oblasti. Tudi Beograd je že obvešččen.

Gdč. M. Vr. v Dol. B. in Sr. M. v L. pri R. V zadevi izplačila 10% drag. doklad smo dobili

toliko dopisov, da res ni mogoče vsakemu posebej odgovarjati. V »Učit. Tovarisa« točno objavljamo vsako izpremembo službenih prejemkov, tako da si vsakdo lahko do vinarja natančno izračuni, koliko mu pripada. Zato ne močite vsake prečitane številke »Uč. T. proč, ali pa si vsaj članke, ki vam pojasnjujejo gnotni položaj, izrežite!

Točna pojasnila glede vseh službenih prejemkov, tako glede aktivnih kot vpokojencev, ima letošnji »ročni katalog«, ki ga je izdala Učit. Tiskarna.

Strokovni tajnik prosil vsaj med šolskim letom prizanesljivosti v zadevah, kjer je treba pri postredovanju večsili večurnega stanja in čakanja, kar mu je poleg šolske zaposlenosti in nortranjega pisarniškega dela res nemogoče.

Neodrešena domovina.

— r Italijanska srednja šola v Opatiji. Italijanska vlada je sklenila, da otvori v Opatiji italijansko srednjo šolo, menda nekako realno gimnazijo. Italija kopira Avstrijo. Jugoslovani se morajo znova priceti boriti za svojo srednjo šolo v Istri. Hrvatska gimnazija v Pazinu je zaprta, odpre se pa italijanski srednješolski zavod v Opatiji. Vlada je objubiljala lirtvatske šole, odpira pa italijanske! Tako drži svojo besedo.

— r Zveza slovanskih učiteljskih društev v Trstu se nanaja v predsedniški krizi. Dosegani predsednik, tov. Anton Urnek, je odstopil iz razlogov, ki jim je obsirno utemeljeval na seji upravnega odbora in katerih eden je tudi ta, da stopi v kratkem času v pokoj. Na zborovanju Zveze v Vipavi dne 10. in 11. septembra se je tov. Urnek odločno upri zopetni izvoitvi ter priporočal za svojega naslednika irvatskega tov. Ljaneva, a tudi ta ni hotel predsedniške casti sprejeti.

— r Članstvo Zveze slov. učiteljskih društev v Trstu. Koncem leta 1920. je bilo v Zvezi vključenih 808 učiteljstva in sicer je stelo gorisko učiteljsko društvo 120 članov ozir. članic, tolimsko 81, tolgasko 41, istrsko 180, slonjskova Zveza 28, postojnsko 98, sezansko 57, kopersko 51 in irvatsko učiteljsko društvo 152 članov. Od lanskega delegacijskega zborovanja je Zvezi pristopilo 24 novih članov ozir. članic.

— r Nov urednik »Učiteljskega Lista«. Dosedanji urednik »Učit. Lista«, tov. Janko Samec, ki je urejeval doslej giasilo naših tovarisev v zasedenem ozemlju, se je odpovedal uredniškemu postu. Na predlog organizacijskega odseka učiteljske Zveze je bil njegovim naslednikom izbran tov. Josip Pahor, nadučitelj v Sežani.

— r Na delegacijskem zborovanju »Zveze slov. učit. društev« v Vipavi so zborovalci odklonili znano izjavo, ki jo je podal svoječasnno tov. Kleinmayer na deželni učiteljski konferenci v Trstu. Ta skiep tovarišev iz zasedenega ozemlja nam dokazuje, da smo bili na povsem pravi poti, ko smo tudi mi v našem giasilu nastopili proti oni famozni izjavi, ki je v učiteljskih vrstah na zasedenem ozemlju vzbudila toliko prerekanja in dvignila toliko brezpotrebnege prahu.

— r Slovenske šolske knjige v zasedenem ozemlju. Založništvo »Istituto Editoriale Scientifico in Trieste« naznanja, da ima v zalogi sledeče šolske knjige za slov. ljudske šole: 1. V. Bandelj: »Zgodovina Italije«; 2. Po Widru predelano: »Prvo berilo«; 3. Po Gaberšku predelano: »Drugó berilo«; 4. Po Ganglu predelano: »Tretje berilo« in 5. Po Ganglu predelano »Četrto berilo«. Za meščanske šole so v zalozbi na razpolago Senekovičeva »Fizika in kemija I.—III. del in Macherjev »Prirodopis« I.—III. del. V najkrajšem času sledi aprobacija »Petega berila« za slov. ljudske šole, ki ga je sestavil in predložil književni odsek tržaške Zveze in ki bo služil tudi za meščanske šole. Istotako se pričakuje aprobacije »Prve računice« ter treh čitank za lirtvatske šole.

— Razstava obrtnega šolstva v Vidmu. Na razstavo, ki se je vršila prve dni septembra v laškem Vidmu, so odposlale razne izdelke tudi slov. obrtne nadaljevalne šole v okupiranem ozemlju, da pokažejo uspehe slovenskih šol širjemu laškemu občinstvu in učiteljstvu slov. obrtnih šol je prejelo od razstavnega odbora brezplačne vozne listke za potovanje v Videm. Vse je bilo lepo urejeno, kakor sploh Lahi znajo. Toda razočaranje je bilo v Vidmu za naše tovariše nemalo. Mesto da bi Italijani doposlale slovenske izdelke razstavili, so jih previdno poskrili. Iz kakšnih razlogov so to storili, pač ni težko uganiti. Razstavljenih je bilo od velike množice le malenkostno število slov. izdelkov, a še ti so bili tako pomešani med drugo laško robo, da niso prišli do nobene veljave ter niso mogli bosti v oči občutljivih laških zagrzencev.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnilno knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Frančiškanska ulica šte. 6.

Franjo Sič: Splošno knjigovodstvo I. in II. del. V zalozbi Kleinmayer & Bamberg je izšla 346*strani broječa obsirna knjiga o knjigovodstvu. Posamezna poglavja obsegajo sledeča polja: Trgovec in knjigovodstvo; princip dvostavnega ital. knjigovodstva; bilanca; trgovske knjige; enomesečni kupčijski načrt dvost. knj., dvostavno knjigovodstvo v praksi; ameriškano knjigovodstvo; nemško knjigovodstvo; knjigovodstvo spedijskega podjetja; bančno knjigovodstvo; konte, mio, nostra, vostro lora; bančni kontokorent; knjigovodstvo a meta; sistemi in obliki knjigovodstva; sistem enostavnega knjigovodstva; oblike dvostavnega knjigovodstva; sinkronistične oblike in sistemi dvost. knj.; sistem kemeralistike; konstantno knjigovodstvo; zgodovina in literatura knjigovodstva. Cena 100 kron. Delo je zaradi praktičnosti priporočanja vredno.

H. Družović: Črtice k zgodovini glasbene umetnosti. Založila »Slovenska Šolska Matica«. Ta nova publikacija »Slov. šolske Matice« ima sledečo vsebino: I. Muzikalni stari vek. II. Muzikalni srednji vek: Postavek krščanske glasbe; posvetna glasba v muzikalnem srednjem veku; postanek večglasnosti. III. Muzikalni novi vek: Postanek in razvoj opere; postanek in razvoj oratorija; razvoj instrumentalne glasbe; klasiki; reforma opere; romantika v glasbi; moderna glasba; muzikalna drama; nacionalna glasba. IV. Glasba neomikanih narodov. V. Zgodovina muzikalnih instrumentov. VI. Zgodovina šolskega petja.

Kr. zemaljska naklada šolskih knjiga i tiskanica v Zagrebu nam je poslala sledeče knjige, ki so nanovo izšle v njeni zalogi:

Prva računica za I. r. niž. puč. škola u Hrvatskoj i Slavoniji. Prigotovio A. pl. Cuvaj. Cijena 4 K.

Druga računica za II. r. n. p. šk. u H. i S. Prig. A. pl. Cuvaj. C. 7 K.

Treća računica s dodatkom iz geometr. oblikoslov. za II. r. n. p. šk. u H. i S. Prig. A. pl. Cuvaj. C. 9 K.

Četvrta računica s dod. iz geom. obl. za IV. r. n. p. šk. u Hrv. i Sl. Prir. A. pl. Cuvaj. Cena 11 kron.

Peta računica s dod. iz geom. obl. za V. r. n. p. šk. u Hrv. i Sl. Prir. A. pl. Cuvaj. Cena 11 kron.

Počtenica za pučke škole u Hrvatskoj i Slavoniji. Cijena 4 K.

Bukvar (cirilski) za niže pučke škole u Hrv. i Slav. Cijena 4 K.

Prva čitanka za niž. puč. šk. u H. i S. Prir. dr. Sig. Čajkovac. Cijena 6 K.

Druga čitanka za niž. puč. škole u Hrv. i Slav. Prir. Dr. Sig. Čajkovac. Cijena 15 K.

Prva čitanka (cirilski) za niž. puč. šk. u Hrv. i Sl. Prir. Dr. Sig. Čajkovac. Cijena 6 K.

Malj katekizem za niž. puč. šk. Cijena 5 K.

Srednji kat. katekizem za niž. puč. škole. Cijena 8 K.

Biblijske pripovijesti iz starog i novog zavjeta. Djuro Simončić. Cijena 14 K.

Narodna Radikalna Stranka kraljevine SHS. Izdalo Poverjeništvu NRS za slovensko ozemlje. Dr. Niko Župančič. Natisnila »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Informativna brošurica, ki je pravkar izšla nam v dveh delih podaje programatične točke Nar. Rad. Stranke; v prvem delu z ozirom na sedanje razmere in položaj in nekaj zgodovinskih potez, v drugem delu z ozirom na revizijo na konferenci stranke leta 1920, ki se je vršila od 25. do 28. septembra.

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu Ljubljana. Prostovoljni organizacijski davek — 1921. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918)

14. izkaz.
Po 168 K: Tržiško učiteljstvo zbrano ob priliki odhodnice dobrih tovarišev **Goriška in Klanjska**. Po 100 K: Učiteljstvo na Zidanem mostu. Po 80 K: Učiteljstvo — Borovnica. Prispievali so: Cigoj - Sterlekarjeva, Belič, Miklavčič in Modrušan. Po 80 K: Učiteljski zbor — št. Janž, Dolenjsko. Darovali so: Berce V., Berce A., Schweiger, Roje, Uršič, Omerza, Mazil in Debeljak 10 K. Po 50 K: Vendramin Franjo — St. Lenart — Laško. Po 40 K: Jarh Jos. — Sv. Rok ob Sotli, p. Rogatec. — Današnji izkaz 518 kron. Prej izkazanih 22.703 K. Skupaj 23.221 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Razpisi služb.

Stev. 724.

RAZPIS SLUŽBE UČITELJICE.

Vsled odloka višjega šolskega sveta z dne 15. septembra 1921, šte. 3829 se razpisuje učno mesto na štirirazredni osnovni šoli v **Globokem** v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prbšnje je vložiti po predpisani poti do dne

31. oktobra 1921.

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Brežice,

dne 26. septembra 1921.

imenovanca nakazala stanovanje nekega odstavljenege nemšk. rudniškega uradnika. Upoštevaloj izredno težke stanovanjske razmere, je g. K. stranki dovolil, da sme se nadalje ostati v stanovanju, dotlej pač, da bo rešena njena prošnja za izselitev v Avstrijo. K. pa se je med tem časom zadovoljil z enim lokalom in skupno kuhinjo, kateri tučni položaj za obe stranki je tridal mesec dni. Ko se je dotična stranka izselila v Avstrijo, se je g. K. nadejal da mu stanovanjska oblast definitivno nakaže to stanovanje in to temboji, ker je imenovan v ponovnih vlogah poiasnil stan. oblasti (skupno pet vlog!) kakaj reklamira stanovanje, ki mu gre po členu 8 pravilnika o pridelitvi stanovanj. Stanovanjska oblast, koje predsednik je tudi predsednik okr. šolskega sveta, pa je splon vse vloge tov. K. ignorirala ter nakazala stanovanje, v katerem se imenovani nahaja sedaj in katero pride v poštev edinole za družino z otroci, drugemu uradniku — samcu. K-u pa, kakor v zasmeh, stanovanje, obstoječe iz ene sobe, ki je vrhatega znana pri vsi sošeščini radi steničje zalege. Pravijo, in dotični uradnik se sam na to sklicuje, da mu je stanovanje že dolgo rezervirano od hišnega posestnika... Komentiraj pa si naj zdat napravijo tovariši sami!

Ormoško učiteljsko društvo je izreklo g. dr. Pirkmaferja vodi pujskega okrajnega glavarstva svoje popolno zaupanje in obsojalo napade poslanca Brandnerja in raznih časniških dopisov na imenovanega neumorno in nesebično delavnega uradnika.

Učiteljski pevski zbor vabim v soboto, dne 8. t. m. ob 18. uri k sestanku na učiteljsku (glasbena soba), da se pomenimo o programu za letošnje koncertno sezono. Prosim poistoštevline in točne udeležbe. — F. Juvaneč.

Obrtno šolanje vojnih invalidov v Sloveniji. Pokrajnska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek sprejema vojne invalide, ki se žele izučiti v kaki obrti in so brez vsakih sredstev, v svojo oskrbo bodisi v Invalidskih dogih v Celju ali Ljubljani, bodisi izven teh. V prvi vrsti se bodo vpoštevali vsled skromnih sredstev, s katerimi razpolaga omenjeni odsek, le težji invalidi z 50 in več % invalidnosti. V to svrhu posluje pri invalidskem odseku Posvetovalna komisija za izbiro poklica invalidom, ki sestoji iz zastopnikov invalidskega odseka, drž. protezne delavnice, drž. posredovalnice za delo obrtnikov, strokovnega delavstva in invalidske organizacije. V tej komisiji sta kot člana tudi 2 zdravniška strokovnjaka. — Vsi invalidi, ki so že bili pri ponovnem nadpregledu ter so sami kakor tudi njih roditelji sromajšni in bi se želeli izučiti v kaki obrti, naj pošljejo tozadevne prošnje z invalidskim uverenjem in potrdilom uboštvja gori omenjenemu odseku.

Potne zadeve. Tovariši in tovarišice, ki ste prosili (kot Korošci) za **potno dovoljenje** na Koroško in ki vam prošnja ni bila ugodena, pošljite odklonilne dopise **uredništvu**, ker se muino rabijo za represalije. Kdor še ni prosil, naj prosil, da tako doženemo enostransko postopanje koroških oblasti.

Slovenska Šolska Matica bo izdala letos tri knjige in sicer: 1. **Letopis**, ki ga sestavlja in ureja vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald. Knjiga bo zelo zanimiva in času primerna. — 2. **Posebno ukošlovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol**. Spisal okrajni šolski nadzornik Fran Fink. Knjiga bo posebno dobrodošla učiteljskim in mlajšemu učiteljskim. — 3. **Dr. Ljudevit Pivko — Adolf Schaub: Telovadba**, II. zvezek. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telovadnih vaj po Tyrševem sestavu. P. n. poverjenike prosimo, da hite s pobiranjem članarine, kj znaša 5 dinarjev. Člani naj pošiljajo članarino svojemu poverjeniku in ne naravnost v Ljubljano.

Obrtno nadaljevalno šolstvo

o Vodstvu in učiteljstvu obrtno - nadaljevalnih šol! Ker hočemo posvetiti razvoju na zopetni ureditvi obrtno - nadaljevalnega šolstva po vojni več pozornosti, otvarjamo v ta namen z današnjim dnevom stalno posebno rubriko v našem listu. Zaradi hitrejšega administrativnega poslovanja in olajšanja istega bomo prinašali tudi odloke in službena obvestila izdana od nadzorstva obrtno - nadaljevalnih šol — za kar smo bili od istega naprošeni. Upamo, da s tem ustrezemo tudi učiteljstvu obrtno - nadaljevalnih šol, ki mu bo s tem dana prilika imeti odloke in navodila vedno pri roki; hkrati pa služimo razvoju tega šolstva.

o Ker bo prinašal »Učit. Tov.« tudi službena obvestila za vodstva obrtno - nadaljevalnih šol, opozarjamo ista, da si pravočasno naroče za

obrt. mad. šolo »Učit. Tov.«, ker ga pozneje ne bodo več dobili iz vzroka, ker založništvo ne tiska mnogo več izvodov kakor je naročnikov in poznejši zahtevi po morebitnih prejšnjih številkah ne bo moglo ustreči.

o Obrtno-nadaljevalno šolstvo v Ljubljani. Šolski odbor, ki je imel dne 30. sept. sejo, je sklenil po daljši debati, da bo plačal tedensko uro po 80 K, nedeljske ure pa po 160 K mesečno, oziroma vsako uro posebej ob delavnicah po 20 K, ob nedeljah pa po 40 K. Voditelji dobe za vsak razred 400 K na leto. Država prevzame dve tretjini vseh stroškov, lokalni faktorji pa eno tretjino. Vajenci plačajo po 40 K vpisnine za šolske potrebščine. Sklenilo se je, da se uvede H. Podkrajškova knjiga »Pomožniške preskušaje«. Koncem šolskega leta se priredi razstava šolskih izdelkov in pa vajeniških izdelkov, ki jih napravijo vajenci v delavnicah. Pouk na vseh petih ljubljanskih obrtnih nadaljevalnih šolah se je pričel dne 1. oktobra. Ako se bo pouk nadaljeval, je odvisno od zahtev učiteljstva obrtnih nadaljevalnih šol glede honoriranja tedenskih ur po 160 K.

o Spomenica ministru za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani. Učiteljstvo obrtno - nadaljevalnih šol v Sloveniji je poverilo podpisane, da ministru za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, obvesti v nevdržnih razmerah, ki ovirajo prosep obrtno - nadaljevalnega šolstva v Sloveniji in o pravnih zahtevah učiteljstva na teh šolah. Ker podpisani ustno niso mogli sporočiti želj, oziroma zahtev učiteljev obrtno - nadaljevalnih šol v Sloveniji, usojajo se predložiti naslednjo **Spomenico**: 1. Materijalna podlaga, da prispeva vlada k stroškom za obrtne nadaljevalne šole dve tretjini, eno tretjino pa morajo kriti krajevni čimtelji, v prvi vrsti dotična občina, kjer je sedež šole, in stalna, ker imenovani čimtelji večkrat niso v stani kriti te tretjine: trgovska in obrtniška zbornica, ki bi morala imeti največji interes za to šolstvo, pa prispeva letno le neznatno svotico. Odbori obrtnih nadaljevalnih šol, odnosno voditelji, ki iščejo kritja za imenovano tretjino, imajo silno težko stališče in malo uspeha, ker se občine pri sedanjih visokih občinskih načledah branijo teh bremen. Dovolimo si opozoriti na tozadevni članek v 35. številki »Učiteljskega Tovarisa« z dne 25. avgusta t. l. Tretjo tretjino bi morala kriti v prvi vrsti trgovska in obrtniška zbornica, ako pa sama ne, vsaj skupno z okrajnimi zastopi. **Vso zadevo naj vzame v roke vlada ter preskrbi vsem šolam popolno kritje vseh stroškov.** Le tedaj bode stalo obrtno - nadaljevalno šolstvo na trdni podlagi. — 2. Nagrade za pouk so tako neznatne, da niso v nikakem razmerju z razmerami časa. Tudi enakomerne niso. V Ljubljani se plačuje tedenska ura z mesečnim 80 K, na deželi pa z 40 K. Učiteljstvo hoče biti za delo tudi časa primerno plačano. Dočeli naj se izprašani učini osebam po 40 dinarjev mesečno na vsako tedensko uro, neizprašani 32 dinarjev. Priomajno, da pri svoji vestnosti porabljajo za vsako učno uro najmanj se pol ure za pripravo in razne korekture. — **Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani,** izvoli priključno spomenico v prilog propadajočemu obrtno-nadaljevalnemu šolstvu v polni meri vpoštevati ter to šolstvo vzpostaviti, če ne na višjo, vsaj na predvojno stanje. To so želje obrtništv in učiteljstva, ki pozna vrednost in potrebo te panoge ljudske izobrazbe. — V Ljubljani, dne 6. septembra 1921. **Fran Rant, l. r. Jakob Dimnik, l. r. Leopold Baebler, l. r.**

o Shod učiteljstva obrtnonadaljevalnih šol v Ljubljani. V sredo 5. t. m. se je vršil sestanek učiteljstva obrtnonadaljevalnih šol v Ljubljani. Razpravljalo se je v prvi vrsti o gnotnih zahtevah učiteljstva, ki so vsebovane v gorinavedeni spomenici. Tov. Jelenc je prečital dopis min. za trgovino in industrijo odd. v Ljubljani dr. Marja, ki je došel na pov. UJU v zadevi obrtno-nad. šol in ki vabi zastopnike učit. teh šol na sestanek. Sklenilo se je držati se sklepov iz Rogaške Slatine, z dodatkom, da se tudi voditeljem obrtno-nad. šol zviša v enakem razmerju nagrada za vodstvo in da se računa nedelje tudi za nje dvojno. Izvoljeni so bili v zastopstvo za omenjeni sestanek tov. Skufj, Mlakar in Plesničar. Podrobno poročilo o shodu in sestanku pri min. prinesemo v prihodnji številki. Sklenilo se je, da se o rezultatih sestanka obvesti učiteljstvo takoj potom okrožnic na šole.

Pisarna strokov. tajništva UJU poverjeništvu Ljubljana.

Pisarna strokovnega tajništva UJU, pov. Ljubljana. Pod tem naslovom in v tej stalni rubriki hočemo odsej odgovarjati na vprašanja, ki jih dobivamo. Podajati hočemo tu splošna pojasnila ter informacije, ki so splošne in principiellne važnosti. Privatne zadeve, ki so je zasebnega in osebnega značaja, hočemo reševati tudi nadalje pismenim potom.

G. Fr. in M. Z. v C. in g. R. K. v V. p. C. V današnjem uvodniku čitate, da smo se z vso silo zavzeli za Vaše pravice, tako v časopisju kot tudi s strani organizacije. Ravno Vaš slučaj je drastičen dokaz, kako krivična je naredba glede ukinitja drag. doklad. Ne homo mirovali poprej, dokler se ta protisocialna naredba ne ukine. Naš poverjenik je v predmetni zadevi že posredoval pri šolski oblasti. Tudi Beograd je že obvešččen.

Gdč. M. Vr. v Dol. B. in Sr. M. v L. pri R. V zadevi izplačila 10% drag. doklad smo dobili

toliko dopisov, da res ni mogoče vsakemu posebej odgovarjati. V »Učit. Tovarisa« točno objavljamo vsako izpremembo službenih prejemkov, tako da si vsakdo lahko do vinarja natančno izračuni, koliko mu pripada. Zato ne močite vsake prečitane številke »Uč. T. proč, ali pa si vsaj članke, ki vam pojasnjujejo gnotni položaj, izrežite!

Točna pojasnila glede vseh službenih prejemkov, tako glede aktivnih kot vpokojencev, ima letošnji »ročni katalog«, ki ga je izdala Učit. Tiskarna.

Strokovni tajnik prosil vsaj med šolskim letom prizanesljivosti v zadevah, kjer je treba pri postredovanju večasih večurnega stanja in čakanja, kar mu je poleg šolske zaposlenosti in nortranjega pisarniškega dela res nemogoče.

Neodrešena domovina.

— r Italijanska srednja šola v Opatiji. Italijanska vlada je sklenila, da otvoril v Opatiji italijansko srednjo šolo, menda nekako realno gimnazijo. Italija kopira Avstrijo. Jugoslovani se morajo znova priceti boriti za svojo srednjo šolo v Istri. Hrvatska gimnazija v Pazinu je zaprta, odpre se pa italijanski srednješolski zavod v Opatiji. Vlada je objujajala lirtvatske šole, odpira pa italijanske! Tako drži svojo besedo.

— r Zveza slovanskih učiteljskih društev v Trstu se nanaja v predsedniški krizi. Dosegani predsednik, tov. Anton Urnek, je odstopil iz razlogov, ki jim je obsirno utemeljeval na seji upravnega odbora in katerih eden je tudi ta, da stopi v kratkem času v pokoj. Na zborovanju Zveze v Vipavi dne 10. in 11. septembra se je tov. Urnek odločno upri zopetni izvoitvi ter priporočal za svojega naslednika irvatskega tov. Ljaneva, a tudi ta ni hotel predsedniške casti sprejeti.

— r Članstvo Zveze slov. učiteljskih društev v Trstu. Koncem leta 1920. je bilo v Zvezi vključenih 808 učiteljstva in sicer je stelo gorisko učiteljsko drustvo 120 članov ozir. članic, tolimsko 81, tolgasko 41, istrsko 150, slonjskova Zveza 28, postojnsko 98, sezansko 57, kopersko 51 in irvatsko učiteljsko drustvo 152 članov. Od lanskega delegacijskega zborovanja je Zvezi pristopilo 24 novih članov ozir. članic.

— r Nov urednik »Učiteljskega Lista«. Dosedanji urednik »Učit. Lista«, tov. Janko Samec, ki je urejeval doslej giasilo naših tovarisev v zasedenem ozemlju, se je odpovedal uredniškemu postu. Na predlog organizacijskega odseka učiteljske Zveze je bil njegovim naslednikom izbran tov. Josip Pahor, nadučitelj v Sežani.

— r Na delegacijskem zborovanju »Zveze slov. učit. društev« v Vipavi so zborovalci odklonili znano izjavo, ki jo je podal svoječasno tov. Kleinmayer na deželni učiteljski konferenci v Trstu. Ta skiep tovarišev iz zasedenega ozemlja nam dokazuje, da smo bili na povsem pravi poti, ko smo tudi mi v našem giasilu nastopili proti oni famozni izjavi, ki je v učiteljskih vrstah na zasedenem ozemlju vzbudila toliko prerekanja in dvignila toliko brezpotrebnege prahu.

— r Slovenske šolske knjige v zasedenem ozemlju. Založništvo »Istituto Editoriale Scientifico in Trieste« naznanja, da ima v zalogi sledeče šolske knjige za slov. ljudske šole: 1. V. Bandelj: »Zgodovina Italije«; 2. Po Widru predelano: »Prvo berilo«; 3. Po Gaberšku predelano: »Drugó berilo«; 4. Po Ganglu predelano: »Tretje berilo« in 5. Po Ganglu predelano »Cetrto berilo«. Za meščanske šole so v zalozbi na razpolago Senekovičeva »Fizika in kemija I.—III. del in Macherjev »Prirodopis« I.—III. del. V najkrajšem času sledi aprobacija »Petega berila« za slov. ljudske šole, ki ga je sestavil in predložil književni odsek tržaške Zveze in ki bo služil tudi za meščanske šole. Istotako se pričakuje aprobacije »Prve računice« ter treh čitank za lirtvatske šole.

— Razstava obrtnega šolstva v Vidmu. Na razstavo, ki se je vršila prve dni septembra v laškem Vidmu, so odpisale razne izdelke tudi slov. obrtne nadaljevalne šole v okupiranem ozemlju, da pokažejo uspehe slovenskih šol širjemu laškemu občinstvu in učiteljstvu slov. obrtnih šol je prejelo od razstavnega odbora brezplačne vozne listke za potovanje v Videm. Vse je bilo lepo urejeno, kakor sploh Lahi znajo. Toda razočaranje je bilo v Vidmu za naše tovariše nemalo. Mesto da bi Italijani doposlane slovenske izdelke razstavili, so jih previdno poskrili. Iz kakšnih razlogov so to storili, pač ni težko uganiti. Razstavljenih je bilo od velike množice le malenkostno število slov. izdelkov, a še ti so bili tako pomešani med drugo laško robo, da niso prišli do nobene veljave ter niso mogli bosti v oči občutljivih laških zagrzencev.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnilno knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Frančiškanska ulica šte. 6.

Franjo Sič: Splošno knjigovodstvo I. in II. del. V zalozbi Kleinmayer & Bamberg je izšla 346*strani broječa obsirna knjiga o knjigovodstvu. Posamezna poglavja obsegajo sledeča polja: Trgovec in knjigovodstvo; princip dvostavnega ital. knjigovodstva; bilanca; trgovske knjige; enomesečni kupčijski načrt dvost. knj., dvostavno knjigovodstvo v praksi; ameriškano knjigovodstvo; nemško knjigovodstvo; knjigovodstvo spedijskega podjetja; bančno knjigovodstvo; konte, mio, nostra, vostro lora; bančni kontokorent; knjigovodstvo a meta; sistemi in obliki knjigovodstva; sistem enostavnega knjigovodstva; oblike dvostavnega knjigovodstva; sinkronistične oblike in sistemi dvost. knj.; sistem kemeralistike; konstantno knjigovodstvo; zgodovina in literatura knjigovodstva. Cena 100 kron. Delo je zaradi praktičnosti priporočanja vredno.

H. Družović: Črtice k zgodovini glasbene umetnosti. Založila »Slovenska Šolska Matica«. Ta nova publikacija »Slov. šolske Matice« ima sledečo vsebino: I. Muzikalni stari vek. II. Muzikalni srednji vek: Postavek krščanske glasbe; posvetna glasba v muzikalnem srednjem veku; postanek večglasnosti. III. Muzikalni novi vek: Postanek in razvoj opere; postanek in razvoj oratorija; razvoj instrumentalne glasbe; klasiki; reforma opere; romantika v glasbi; moderna glasba; muzikalna drama; nacionalna glasba. IV. Glasba neomikanih narodov. V. Zgodovina muzikalnih instrumentov. VI. Zgodovina šolskega petja.

Kr. zemaljska naklada školskih knjiga i tiskanica u Zagrebu nam je poslala sledeče knjige, ki so nanovo izšle v njeni zalogi:

Prva računica za I. r. niž. puč. škola u Hrvatskoj i Slavoniji. Prigotovio A. pl. Cuvaj. Cijena 4 K.

Druga računica za II. r. n. p. šk. u H. i S. Prig. A. pl. Cuvaj. C. 7 K.

Treća računica s dodatkom iz geometr. oblikoslov. za II. r. n. p. šk. u H. i S. Prig. A. pl. Cuvaj. C. 9 K.

Četvrta računica s dod. iz geom. obl. za IV. r. n. p. šk. u Hrv. i Sl. Prir. A. pl. Cuvaj. Cena 11 kron.

Peta računica s dod. iz geom. obl. za V. r. n. p. šk. u Hrv. i Sl. Prir. A. pl. Cuvaj. Cena 11 kron.

Počtenica za pučke škole u Hrvatskoj i Slavoniji. Cijena 4 K.

Bukvar (cirilski) za niže pučke škole u Hrv. i Slav. Cijena 4 K.

Prva čitanka za niž. puč. šk. u H. i S. Prir. dr. Sig. Čajkovac. Cijena 6 K.

Druga čitanka za niž. puč. škole u Hrv. i Slav. Prir. Dr. Sig. Čajkovac. Cijena 15 K.

Prva čitanka (cirilski) za niž. puč. šk. u Hrv. i Sl. Prir. Dr. Sig. Čajkovac. Cijena 6 K.

Malj katekizem za niž. puč. šk. Cijena 5 K.

Srednji kat. katekizem za niž. puč. škole. Cijena 8 K.

Biblijske pripovijesti iz starog i novog zavjeta. Djuro Simončić. Cijena 14 K.

Narodna Radikalna Stranka kraljevine SHS. Izdalo Poverjeništvu NRS za slovensko ozemlje. Dr. Niko Župančič. Natisnila »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Informativna brošurica, ki je pravkar izšla nam v dveh delih podaje programatične točke Nar. Rad. Stranke; v prvem delu z ozirom na sedanje razmere in položaj in nekaj zgodovinskih potez, v drugem delu z ozirom na revizijo na konferenci stranke leta 1920, ki se je vršila od 25. do 28. septembra.

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu Ljubljana. Prostovoljni organizacijski davek — 1921. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918)

14. izkaz.
Po 168 K: Tržiško učiteljstvo zbrano ob priliki odhodnice dobrih tovarišev **Goriška in Klanjska**. Po 100 K: Učiteljstvo na Zidanem mostu. Po 80 K: Učiteljstvo — Borovnica. Pripisovali so: Cigoj - Sterlekarjeva, Belič, Miklavčič in Modrušan. Po 80 K: Učiteljski zbor — št. Janž, Dolenjsko. Darovali so: Berce V., Berce A., Schweiger, Roje, Uršič, Omerza, Mazil in Debeljak a 10 K. Po 50 K: Vendramin Franjo — St. Lenart — Laško. Po 40 K: Jarh Jos. — Sv. Rok ob Sotli, p. Rogatec. — Današnji izkaz 518 kron. Prej izkazanih 22.703 K. Skupaj 23.221 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Razpisi služb.

Stev. 724.

RAZPIS SLUŽBE UČITELJICE.

Vsled odloka višjega šolskega sveta z dne 15. septembra 1921, šte. 3829 se razpisuje učno mesto na štirirazredni osnovni šoli v **Globokem** v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prbšnje je vložiti po predpisani poti do dne

31. oktobra 1921.

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Brežice, dne 26. septembra 1921.